

Sosiaalityö terveydenhuollossa

Sosiaalityöntekijät antavat terveydenhuollon piirissä sosiaalista ohjausta ja neuvontaa koskien erilaisia kysymyksiä, jotka voivat liittyä sosiaalietuuksiin, sosiaalipalveluihin, hoitoon tai kuntoutukseen.

- Jokaisella osastolla ja vastaanotolla on oma sosiaalityöntekijä/-ohjaaja
- Lähetettä ei tarvita, mutta ajanvaraus on suositeltavaa. Käynnit ovat maksuttomia.

Terveydenhuollon maksut 2019

Perusterveydenhuollon käyntimaksu, 3 kertaa kalenterivuodessa	20,60 €
Tietyt sairaanhoitaja-käynnit	11,40 €
Päivystyksen viikonloppumaksu	28,30 €
Poliklinikkamaksu, päivystyksen yömaksu, erik.sairaanhoito päivystyksessä	41,20 €
Lyhytaikaishoito/intervallahoito	48,90 €
Päivä-/yöhoito	22,50 €
Psykiatrinen päivähoito maksuton	
Päivä- ja kotisairaala, lääkärikäynti muu henkilökunta	19,10 € 12,10 €
Sarjahoitomaksu	11,40 €/enint.45 käyntiä/kalenterivuosi, maksuton alle 18-vuotaille
Lääkinnällinen kuntoutus	16,90 €
Sakkomaksu perumatta jätetystä käynnistä	50,80 €

Maksukatto on 683 €/kalenterivuosi ja maksuja seurataan seurantakortin ja vapaakortin avulla. Maksukatossa otetaan huomioon vain julkisen sairaanhoidon hoitomaksut. Vapaakortti annetaan toimintayksiköstä (sairaala, terveyskeskus, laitos), jossa maksukatto täyttyy. Tämän jälkeen ei peritä muita maksuja kuin 22,50 €/vrk lyhytaikaisesta laitoshoidosta. Asiakkaan tulee itse seurata maksukaton täyttymistä. Vapaakortin saamiseksi asiakkaan tulee esittää kuitit tai muut tositteet maksetuista hoitomaksuista.

Sairaanhoitokustannusten korvaaminen

Lääkekulut (Kela)

Kela voi korvata lääkärin määräämien lääkkeiden, perusvoiteiden ja kliinisten ravintovalmisteiden kustannuksia sitten kun vuotuiset lääkekustannukset ylittävät 50 euron alkuomavastuun. Alkuomavastuu ei koske alle 18-vuotiaita

- Peruskorvaus 40 %
- Vaikeissa sairauksissa erityiskorvaus 65 % tai 100 % (omavastuu 4,50 €/valmiste, kun 100 %:n korvaus)
- Lisäkorvaus suurista lääkekustannuksista:
Kun potilaan itse maksamat kulut ovat yli 572 €/kalenterivuosi, Kela korvaa ylimenevän osan. Omavastuu 2,50 €/valmiste. Kela ilmoittaa asiakkaalle, kun vuosikatto on saavutettu.

Matkakulut (Kela)

Kela maksaa matkakorvausta sairauden vuoksi lähimpään hoitopaikkaan tehdyistä matkoista. Kuluista korvataan omavastuun ylittävä osuus. Hakuaika 6 kk.

- Omavastuun osuus yhdensuuntaisesta matkasta on 25 €
- Omavastuu on 300 € kalenterivuodessa. Kela korvaa ylimenevän osan kokonaan. Vuosiomavastuu kertyy omavastuuosuuksista. Alle 25 euron kertamaksuista ja saattajan matkakuluista on potilaan itse ilmoitettava Kelaan. Kela ilmoittaa asiakkaalle, kun vuosikatto on saavutettu.
- Yöpymisraha on enintään 20,18 € yöltä

- Oman auton käyttökustannuksiksi lasketaan 0,20 €/km
- Yleensä matka korvataan julkisten kulkuneuvojen taksojen mukaan. Sairauden laadun (tarvitaan hoitohenkilökunnan kirjoittama todistus) tai liikenneolosuhteiden perusteella voidaan korvata myös taksi tai oma auto. Omalla autolla tehtyjä alle 100 km:n yhdensuuntaisia matkoja varten ei tarvita todistusta. Asiakas maksaa taksi-matkasta pelkästään omavastuuosuuden kun taksi tilataan Kelan taksikeskuksen kautta (p. 0800 99000). Jos taksi on tilattu muualta, tulee potilaan maksaa koko matka itse, eikä Kela tuolloin myönnä korvausta.
- Jos saattaja on tarpeen, saa hän myös matkakorvauksen. Tätä varten tarvitaan hoitohenkilökunnan kirjoittama todistus.

Yksityinen tutkimus ja hoito (Kela)

- Kela korvaa osan yksityislääkärin ja yksityishammaslääkärin palkkioista, hoidosta ja tutkimuksista näille määritellyn korvaustaksan mukaan. Vuodesta 2013 korvaus on vahvistetun korvaustaksan mukainen määrä.
- Korvaus saadaan yleensä jo hoitopaikassa. Jos sitä ei ole mahdollista saada lääkärin vastaanotolla, voidaan korvaus hakea jälkikäteen Kelasta. Hakuaika 6 kk.

Yksityinen hammashoito (Kela)

Kaikilla on oikeus saada hammaslääkärin palkkiot, sekä suun ja hampaiden tutkimus että ehkäisevä hoito korvattua joka toinen vuosi Kelan korvaustaksan mukaan.

- Proteesi- ja kosmeettisia toimenpiteitä ei korvata. Vain välttämätön oikomishoito korvataan.
- Suuhygienistin tekemä suun terveystarkastus korvataan erillisen taksan mukaan, kun hoito perustuu yksityisessä terveydenhuollossa toimivan hammaslääkärin määräykseen. Hoito korvataan enintään 15 kerralta.

Rintamaveteraaneille korvataan:

- Hammaslääkärin suorittama tarkastus sekä ehkäisevä hoito ja

protetiikan kliininen työ: korvaus Kelan vahvistaman taksan mukaan.

Kelan sähköisessä palvelussa näkyy omia sairaanhoito-, lääke- ja matkakorvauksia, palvelussa on lisäksi mahdollista seurata milloin vuosimaksukatto täyttyy. Kirjoittautumiseen tarvitaan verkkopankitunnukset.

Toimeentulo

Sairauspäiväraha (Kela)

Sairauden vuoksi työhönsä kyvytön 16–67-vuotias voi saada työtulojensa perusteella ansionmenetyksen korvauksena verollista sairauspäivärahaa (koskee myös yrittäjää, työtöntä tai tulotonta). Hakuaika 2 kk

- Omavastuu-aika on yleensä sairastumispäivä + 9 arkipäivää
- Maksetaan yleensä enintään 300 arkipäivältä
- Hakemukseen liitetään joko A tai B lääkärintodistus. 90 päivän jälkeen tarvitaan työterveyshuollon lausunto Kelaan.

Osasairauspäivärahaa voi hakea heti sairauspäivärahan omavastuuajan jälkeen (koskee kokoaikatyötä). Työaika on tuolloin lyhennettävä 40 – 60 %. Maksetaan 12–120 arkipäivältä. Sairauspäivärahan vähimmäismäärä on 27,86 euro/päivä.

Kuntoutusraha (Kela)

Kuntoutusjakson aikana sekä asiakkaalla, että omaisella on oikeus kuntoutusrahaan, ellei toimeentuloa ole turvattu muulla tavoin. Hakuaika on 4 kk.

Työkyvyttömyyseläke/sairauseläke (työeläkelaitokset ja Kela)

Kun sairaus johtaa työkyvyttömyyteen, haetaan ensin yleensä sairauspäivärahaa. Jos sairaus pitkittyy, haetaan eläkettä. Hakemukseen liitetään lääkärinlausunto B.

Työkyvyttömyys-/sairauseläkkeitä ovat:

- kuntoutustuki (määräaikainen eläke)

- osittainen kuntoutustuki (määräaikainen, vain työeläke)
- työkyvyttömyys-/sairauseläke
- osatyökyvyttömyyseläke (vain työeläke)

Päätöstä odottaessaan tai hylkäävän päätöksen saatuaan voi sairauslomasta huolimatta kääntyä työ- ja elinkeinotoimiston puoleen.

Erityishoitoraha (Kela)

Erityishoitoraha on korvaus ansionmenetyksestä tilanteessa, jossa alle 16-vuotiaan sairaan lapsen vanhempi joutuu olemaan tilapäisesti poissa töistä, koska hänen on osallistuttava lapsensa sairaalahoitoon tai kuntoutukseen. Lapsen ollessa yli 7-vuotias erityishoitorahaa maksetaan vain, jos sairaus on vaikea. Liitteeksi lääkärintodistus D. Haku aika 4 kk.

- Myöntämisen edellytyksenä on, ettei työnantaja maksa palkkaa eikä hakija saa muualta päivärahaa kyseiseltä ajalta. Ei omavastuuta.
- Osallistuminen lapsen hoitoon väh. 6 tuntia päivässä. Myös matkat luetaan mukaan. Maksetaan yleensä vain yhdelle vanhemmalle kerhallaan.
- Tulojen mukaan, kuitenkin vähintään 27,86 €/päivä.

Alle 16-vuotiaan vammaistuki (Kela)

Pitkäaikaisesti sairaalle tai vammaiselle lapselle voidaan myöntää vammaistukea. Vammaistuki kompensoi perheelle sairaan lapsen hoidosta aiheutuvaa taloudellista ja muuta rasitusta. Liitteeksi lääkärintodistus C (tai perusteellinen B).

- Porrastettu kolmeen ryhmään
 - Perusvammaistuki 92,14 €/kk
 - Korotettu vammaistuki 215 €/kk
 - Ylin vammaistuki 416,91 €/kk
- Edellyttää, että rasitus kestää vähintään 6 kuukautta
- Tuki on verotonta, eivätkä tulot ja varallisuus vaikuta tuen määrään
- Voidaan myöntää takautuvasti puolen vuoden ajalta

16 vuotta täyttäneen vammaistuki (Kela)

Vammaistukea voidaan maksaa 16-64-vuotiaalle sairaalle tai vammaiselle henkilölle korvaukseksi toimintakyvyn heikentymisestä, avuntarpeesta ja erityiskustannuksista. Toimintakyvyn tulee olla heikentynyt vähintään vuoden ajan. Liitteeksi lääkärintodistus C (tai perusteellinen B).

- Porrastettu kolmeen ryhmään:
 - Perusvammaistuki 92,14 €/kk.
 - Korotettu vammaistuki 215 €/kk.
 - Ylin vammaistuki 416,91 €/kk.
- Tuki on verotonta eivätkä tulot ja varallisuus vaikuta tuen määrään
- Voidaan myöntää takautuvasti puolen vuoden ajalta

Eläkettä saavan hoitotuki (Kela)

Voidaan myöntää vanhuus- tai työkyvyttömyyseläkettä saavalle. Hakija tarvitsee toisen apua voidakseen asua kotona ja hänen toimintakykynsä on alentunut ainakin vuoden ajan. Tuki on porrastettu kolmeen ryhmään avun, ohjauksen ja valvonnan tarpeen sekä erityiskustannusten määrän perusteella. Liitteeksi lääkärintodistus C (tai perusteellinen B).

- Porrastettu kolmeen ryhmään:
 - Perushoitotuki 70,52 €/kk.
 - Korotettu hoitotuki 153,63 €/kk.
 - Ylin hoitotuki 324,85 €/kk.
- Tuki on verotonta eivätkä tulot ja varallisuus vaikuta tuen määrään
- Voidaan myöntää takautuvasti puolen vuoden ajalta

Omaishoidon tuki (sosiaalitoimisto)

Voidaan myöntää hoidettaessa vanhusta, vammaista tai sairasta henkilöä kotona.

- Verollista tuloa (alin tuki 399,91 €/kk 2019, ylin tuki 799,81 €/kk)
- Myöntämisperusteet vaihtelevat kunnittain
- Hakemukseen liitetään usein C-lausunto (tai sen kopio) tai vapaamuotoinen lääkärintodistus

Asumistuki (Kela)

Kela voi myöntää pienituloisille asumistukea: yleinen asumistuki, eläkkeensaajien asumistuki tai sotilasavustuksen asumisavustus.

Toimeentulotuki (Kela)

Toimeentulotuki on viime sijainen taloudellinen etuus, jonka tarkoituksena on turvata välttämätön toimeentulo silloin, kun henkilö ja/tai hänen perheensä tulot eivät riitä välttämättömiin elinkustannuksiin. Esimerkiksi sairaus voi aiheuttaa tilapäisiä toimeentulovaikeuksia. Jos on erityisiä menoja, joita perustoimeentulotuki ei kata, kunnan sosiaalitoimisto voi harkintansa mukaan myöntää täydentävää ja ehkäisevää toimeentulotukea.

Kotihoito

Kotipalvelu tukipalveluineen (kunta)

Voi hakea, jos sairauden tai alentuneen toimintakyvyn takia tarvitsee apua selviytyäkseen kotona. Maksullista

- Apua arkipäivän askareissa (yleensä ei siivous)
- Ateriapalvelu
- Kylvetyspalvelu
- Vaatehuolto
- Turvapuhelin
- Maksu määräytyy tulojen ja avun tarpeen mukaan
- Lisätietoja palveluohjauksesta, puh. 06 7863584
- Monissa kunnissa myös yksityisiä palveluntuottajia. Palveluseleitä mahdollisia tietyissä tilanteissa, lisätietoja palveluohjauksesta
- Kotihoitoa voidaan myös antaa lapsiperheille (perhetyö)

Apuvälineet (perusterveydenhuolto)

Apuvälineitä lainataan lääketieteellisin perustein ja lainaus on maksutonta.

Kotisairaanhoido (terveyskeskus)

Kotisairaanhoido on tarkoitettu 18 vuotta täyttäneille henkilöille, joilla ei sairauden tai heikentyneen toimintakyvyn vuoksi ole mahdollisuutta käydä terveyskeskuksessa. Maksullista.

Vammaispalvelut (sosiaalitoimisto)

Kunta on velvollinen järjestämään palveluja vaikeavammaisille.

Subjektiiiviset oikeudet:

- Kuljetuspalvelu (18 yhdensuuntaista matkaa kuukaudessa, omavastuu bussilipun hinta)
- Asunnon muutostyöt ja asuntoon kuuluvat välineet ja laitteet (esim. kynnykset ja suihkutilat)
- Palveluasuminen
- Henkilökohtainen avustaja
- Päivätoiminta

Harkinnanvaraiset/talousarvioon sidotut palvelut:

- Tukihenkilö
- Tukea välineisiin, laitteisiin ja erityiskustannuksiin
- Kuntoutusohjaus ja sopeutumisvalmennus
- Lääkärintodistus liitteeksi

Sosiaalihuoltolain mukainen kuljetuspalvelu voidaan myöntää, jos hakija ei täytä vammaispalvelulain mukaista kuljetuspalvelun myöntämiskriteerejä. Tätä varten tarvitaan tuloseelvitys.

Vammaisen pysäköintilupa (Traficom)

Liikenne ja viestintävirasto Traficom voi myöntää pysäköintiluvan vaikeasti vammaiselle henkilölle (vähintään haittaluokka 11). Hakemus tehdään Traficomien sähköisessä palvelussa. Paperihakemukset voidaan jättää Ajovarmaan palvelupisteeseen.

- Lupa on henkilökohtainen ja voimassa enintään 10 vuotta
- Liitteeksi lääkärintodistus
- Voidaan hakea ajoneuvoveron vapautusta samalla kun haetaan vammaisen pysäköintilupaa Ajovarman toimipisteestä.

Vähennykset verotuksessa (verohallinto)

- Voidaan hakea alentuneen veronmaksukyvyn perusteella: voidaan myöntää esim. suurien sairauskulujen perusteella. Lisätietoja verohallinnosta.

- Invalidivähennys: henkilölle, jolla on pysyvä invalideetti (vähintään 30 %). Lisätietoja verohallinnosta
- Kotitalousvähennys: yksityisen kotipalvelun/siivousavun kustannukset ovat vähennyskelpoisia verotuksessa. Lisätietoja verohallinnosta.

Kuntoutus

Lääkinnällinen kuntoutus (terveyskeskus, sairaala ja Kela)

Lääkinnällistä kuntoutusta on esim. fysio-, toiminta-, puhe- ja psykoterapia, neuropsykologinen kuntoutus, avo- tai laitoshoidona annettavat kuntoutusjaksot sekä erilaiset apuvälineet, proteesit ja peruukit.

- Haetaan sairaalasta tai terveyskeskuksesta. Lääkäri kirjoittaa lähteen
- Vaativaa lääkinällistä kuntoutusta haetaan Kelasta. Tarvitaan hoitavassa yksikössä laadittu kuntoutussuunnitelma.

Ammatillinen kuntoutus (Kela, työeläkelaitokset ym.)

Ammatillista kuntoutusta ovat esim. kuntoutusselvitys, työkokeilu ja valmennus, koulutuksen eri muodot, vamman vuoksi työssä tai opiskelussa tarpeelliset apuvälineet sekä elinkeinotuki. Kuntoutusta kustantavat ja järjestävät tahot ovat Kela, työeläkelaitokset, työ- ja elinkeinotoimistot ja vakuutusyhtiöt, joilta kuntoutusta myös haetaan. Liitteeksi lääkärintlausunto B.

Kuntoutus- ja sopeutumisvalmennuskurssit (Kela, potilasjärjestöt ym.)

Kuntoutus edistää toiminta- ja työkykyä. Sopeutumisvalmennuksen tavoitteena on auttaa sopeutumaan sairauden tuomaan uuteen elämäntilanteeseen. Usein myös omainen voi osallistua. Tarvitaan lääkärinlausunto B.

Potilaan oikeusturva

Potilaan asema ja oikeudet

Laki potilaan asemasta ja oikeuksista, potilasvahinkolaki ja lääkevahinkovakuutus turvaavat potilaan hoidon.

- Potilasasiamies auttaa ja neuvoo
- Lomakkeita ilmoituksen tekemiseen saa mm. sairaaloista ja terveyskeskuksista

Yhteystiedot

Terveydenhuollon sosiaalityöntekijöiden/-ohjaajien sekä potilasasiamiesten yhteystiedot: etunimi.sukunimi@pietarsaari.fi

Pietarsaaren kaupunki, sosiaali- ja terveysvirasto, PI 111, 68601 Pietarsaari

Ann-Britt Victorzon, sosiaalityöntekijä, potilasasiamies

Osastot 7, 5, 9 poliklinikat, (ei fysiatria, neurologia), aikuispsykiatria.
Puh. (06) 786 2020

Mirka Johansson, sosiaalityöntekijä, potilasasiamies

Perusterveydenhuolto, terveyskeskus, osasto 8. Puh. (06) 786 1331

Camilla Hatt, vs sosiaali-ohjaaja

Kipukuntoutus, fysiatrian poliklinikka. Puh. (06) 786 2529

Katrina Grön, sosiaalityöntekijä

Osasto 2 ja neurologian poliklinikka, osasto 6. Puh. (06) 786 2519

Pia Wikman, sosiaalityöntekijä

Vanhustenhuolto, avohoito. Puh (06) 7863642

Pamela Fors, sosiaalityöntekijä

Mielenterveys- ja riippuvuushoito. Puh. (06) 7863315